

IZLOŽBA GALERIJA FLU

Značajne društvene promene koje su se odigrale na ovim prostorima proteklih godina, zajedno sa specifičnim uslovima života, stvorile su veoma raznovrsnu umetničku scenu, bez prisustva bilo kakvog dominantnog stila i sa veoma različitim stavovima i postupcima. U prvoj polovini devedesetih godina na ovoj sceni srećemo mlade umetnike koji se ponovo vraćaju figuri i naglašenom subjektivizmu, ali i one koji se bave istraživanjima forme i prostora u skulpturi.

Zoran Kuzmanović u svom radu na neki način objedinjuje ove dve grupe umetnika. Osnovni motiv njegovog opusa upravo čini ljudska figura, a klasično shvatanje skulpture i klasični materijali čine bazu njegovog rada.

U prvoj polovini devedesetih godina nastaju skulpture manjih dimenzija, kada Kuzmanović koristi ljudsku figuru samo kao osnovu/objekat za istraživanje osnovnih problema skulptorskog oblikovanja, dok u periodu od 2000 – 2002. godine skulpture dobijaju veće, galerijske dimenzije, obogaćene jednim novim metaforičnim slojem, čije iščitavanje dobro pokazuje kulturni kontekst (u kom je delo nastalo) i način na koji umetnik vidi sebe i svet koji ga okružuje. U ranim radovima i figurama manjih dimenzija, komponovanjem različitih masa i akcentovanjem pojedinih detalja, ispučenih površina i pasaža, Kuzmanović gradi oblike koji odaju utisak jedrosto i životnosti. Već u ovim skulpturama pokazuje veliku sposobnost modelovanja i građenja konstrukcije. Skulpture poseduju stabilnost i skelet koji odaje utisak unutrašnje čvrstine.

Baveći se još uvek formalnim kvalitetima dela Kuzmanović dalje istražuje jednu od osnovnih osobina moderne skulpture, u okviru unutrašnjeg prostora, a to je otvaranje plastične površine. Kompaktnu strukturu dela sada razlaže u jednu transparentnu formu, omogućujući na taj način analitičnost i lakoću sagledavanja. Iako je u početku istraživao ljudsko telo kao umetnički objekat, njegovu formu, površinu i materijal od kog je sačinjeno, Kuzmanović u novijim radovima uspešno povezuje ove elemente, stvarajući simboličku povezanost između figuralne predstave skulpture/forme i sadržaja date predstave/površine.

Kako je Burio rekao: "Naše doba je zaista doba ekrana", ako izuzmemo psihoanalitičku ili Bodrijarovsko simulacijsku metaforu ekrana, onda se vrlo rado pozivamo na ovu formu, koja najbolje sažima svojstva i mogućnosti novijih tehnologija. Na neki način Kuzmanović u svom delu stvara zanimljiv spoj klasične skulpture i ekrana, ekrana na kome se emituju raznovrsne informacije, odnosno simboličke slike i predstave iz života modernog čoveka (otisak novinskih klišeja, otisak đona cipela, otisak šare automobilske gume, opruga, lanac, slova).

Jedan od legitimnih postupaka likovne kritike u iščitavanju umetničkog dela svakako je i reakcija umetnika na određene socijalne i društvene prilike vremena, kao i umetnikova (zakasnela) reakcija na iste, usled potrebne vremenske distance.

Tako imamo Foto instalaciju od lanaca na kojoj vidimo skulpturu – muškarca, koja nastaje za vreme NATO agresije. Lanci su se javili kao jasna simbolika vremena i atmosfere opšte izolovanosti i nesigurnosti. U tom momentu je ona bila simbol čoveka na kraju drugog milenijuma, koji je u svakom smislu bio ugrožen egzistencijalno i duhovno. Radi neke vrste komplementarnosti, odnosno celine, nastala je druga skulptura – žene. Na ovoj foto instalaciji se dve figure konačno spajaju, ali sada u novi kontekst, koji je pre

svoga određen prostorom, ali i vremenom nastanka. Ovde ih vidimo da su dobile jedan dodatni smisao interaktivne skulpture.

„Umetničko delo započinje svoje putovanje u vremenu kroz protok istorijskih situacija, stavova koji se menjaju, novih veza koje se uspostavljaju, vrednosti koje devalviraju.“

Čitalac novina i Figura od donova, se mogu vratiti na kontekst vremena medijskih manipulacija i opšte ugroženosti, ali ih drugi nivo iščitavanja svrstava u tekovine postmodernističke klime, sa direktnim ukazom umetnika na pojedina traumatična mesta civilizacije:

- Traumatizacija čoveka usled pritiska sredstava masovne komunikacije i beskrajne bujice raznovrsnih informacija.

- Ubrzano zaostajanje čoveka za čovečanstvom iz bioloških razloga i nemogućnosti savladavanja nagomilanog znanja.

Sigurno je da se ne odvija slučajno Kuzmanovićevo proživljavanje postmodernizma baš u ovom trenutku. Pođimo najpre od međusobnog preplitanja fikcije i stvarnosti, odnosno pomeranje njihovih međusobnih granica.